
Sužinok pirmas!
Kviečiame prenumeruoti muzikos aktualijų naujienlaiškį
Prenumeruoti

Tylos žavesys ir atspalviai

2017.06.08, **Paulina Nalivaikaitė**

Antrasis „Vilniaus festivalio“ koncertas vėlgi buvo neeilinis įvykis, šįkart į Nacionalinę filharmoniją sutraukęs gausybę ne tokios globalios, tačiau lietuvių muzikoje irgi tam tikra prasme „žvaigždės“, kompozitorės Justės Janulytės gerbėjų ar tiesiog besidominčių šiuolaikiniais lietuvių muzikos vyksmais. Kita vertus, nevertėtų sureikšminti žodžio „lietuviškas“, nes koncertą bent iš dalies būtų galima vadinti „itališku“ – Italijoje gyvenančios Janulytės naujojo kūrinio solo partiją atliko italų violončelininkas Mario Brunello, o antrojoje koncerto dalyje itališką liniją pratęsė Felixo Mendelssohno Simfonija Nr. 4 A-dur „Itališkoji“.

Lietuvoje atliekamos Janulytės kūrinių premjeros visuomet sulaukia nemenko susidomėjimo – pirma, kompozitorė yra sėkminga kūrėja, nuolat sulaukianti užsakymų ir atliekama užsienyje, antra, turinti savitą kompozicinį braižą, kuris yra patrauklus išties nemažam ratui žmonių, trečia (galbūt hipotetiškai), matyt, kažkiek suveikia ir „svetur gyvenančios sėkmingos lietuvės“ aureolė: kas žino, ar ir Janulytės atveju nebūtų pasitvirtinęs banalusis posakis („savam krašte pranašu nebūsi“), jei ji būtų likusi Lietuvoje, užtat, gyvendama Italijoje, tėvynėje ji yra viena iš labiausiai dominančių kompozitorių. Ir todėl visiškai logiška, kad „Vilniaus festivalis“, kasmet kuriam nors lietuvių kompozitoriui užsakantis kūrinį, šiemet pasirinko Janulytę, taip pritraukdamas dar daugiau dėmesio.

Kompozitorės muzikai būdingos simbolinės-idėjinės sąsajos su gamtos reiškiniais („Užtemimai“, 2007; „Naktų ilgėjimas“, 2009; „Debesų stebėjimas“, 2012; „Švytėjimas“, 2015, ir kt.), ne išimtis – ir naujasis Janulytės opusas „Vidurnakčio saulė“ violončelei ir simfoninio orkestro styginiams su naktinėmis surdinomis. Anot kūrėjos, šioje kompozicijoje tyrinėjamos pavadinime slypinčio oksimorono muzikinės metaforos; esmine medžiagos organizavimo priemone dvilypumui atskleisti tapo fraktalai – skirtingų dimensijų, generuojantys besisukančio rato formos garsų judėjimą erdvėje, taip sujungiant ir atstumiant priešingus polius. „Vidurnakčio saulėje“ Janulytė liko ištikima savo estetikai, iš „beveik tylos“, vieno garso, palaipsniui išaugindama sodrios polifoniškos faktūros audinį; šiuo atveju augimas vyko pradinį garsą plečiant intervališkai. Tai buvo – kaip kūrėjai įprasta – itin lėtas procesas su neapčiuopiama, tačiau nujaučiama įtampa, į kurios kismą pasinėrus, pajauti šios muzikos neskubrios tėkmės natūralumą. Kulminacijos sodrumą sustiprino prieš ją vykęs šioks toks atoslūgis, po kurio visa kūrinio eigoje akumuliuota energija koncentruotai „nušvito“ – ir išties paveikiai. Iš muzikos spinduliuojančios paslaptingos, tačiau lyriškos įtampos sklidiną atmosferą mistifikavo ir surdinomis slopinamas instrumentų garsas, taip pat – tamsa salėje, paliekant tik muzikantams prie pultų pritvirtintas lempeles. Be kita ko, tai liudija kompozitorės siekį pateikti kūrinį taip, kad jį lydinti fizinė aplinka (tamsa, šviesa, garso sklaidos ypatybės ir kt.) būtų kaip pagalbinė priemonė, didinant kūrinio paveikumą.

Prie kūrinio sėkmės neabejotinai prisidėjo ir violončelininkas M. Brunello, organiškai suvokęs „Vidurnakčio saulės“ tėkmę. Ne mažesnį susižavėjimą solistas sukėlė, bisui atlikęs rytietiškomis intonacijomis grįstą ir mikrointervalais praturtintą senąją armėnų liaudies dainą (su vieno garso burdono pritarimu – jį atliko LNSO violončelių grupės atstovas). Tai buvo apraiška jautraus, gryno, natūralaus ir vėlgi - įtampą kuriančio tylaus muzikavimo.

Naujienų kategorijos

- Sveikiname
- LMS naujienos
- Anonsai: kas / kur / kada
- Pažintys / pokalbiai
- Lietuvoje
- Kultūros politika
- Kritikos tribūna / ekspertai
- Ateiname
- Dūdų kampas
- Pasaulyje

Janulytės kūrinį apsupo Gustavo Mahlerio ir Mendelssohno kūriniai. Koncerto pradžioje skambėjusi Mahlerio Simfonijos Nr. 5 IV dalis Adagietto. Sehr langsam emociškai paruošė klausytojus, įvesdama į mąslią būseną ir su „Vidurnakčio saule“ gražiai koreliuodama savo itin lėta tėkme, lyriškumu, pabaigoje smarkiai prasiveržiančia dramatine jėga. Gaila, kad šios jėgos nepavyko pilnai išlaisvinti – Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) (dirig. Modestas Pitrėnas) atlikimui pritrūko tos prikaustančios mahleriškos jėgos, o kai kur – ir intonacinio tikslumo, kad atsiskleistų šio šedevro gelmės.

Užtat antroje koncerto dalyje skambėję Mendelssohno kūriniai – koncertinė uvertiūra „Riui Blazas“, op. 95 ir Simfonija Nr. 4 A-dur „Itališkoji“, op. 90 parodė puikų orkestro potencialą. Gyvybingi, ritminės ir artikuliacinės precizikos reikalaujantys kūriniai suskambėjo išties maloniai – energingai, tiksliai, dinamiškai, taip šventiškai pabaigdami lyriškai prasidėjusį vakarą.

Dalintis: Like 0 Share G+1 0 Share

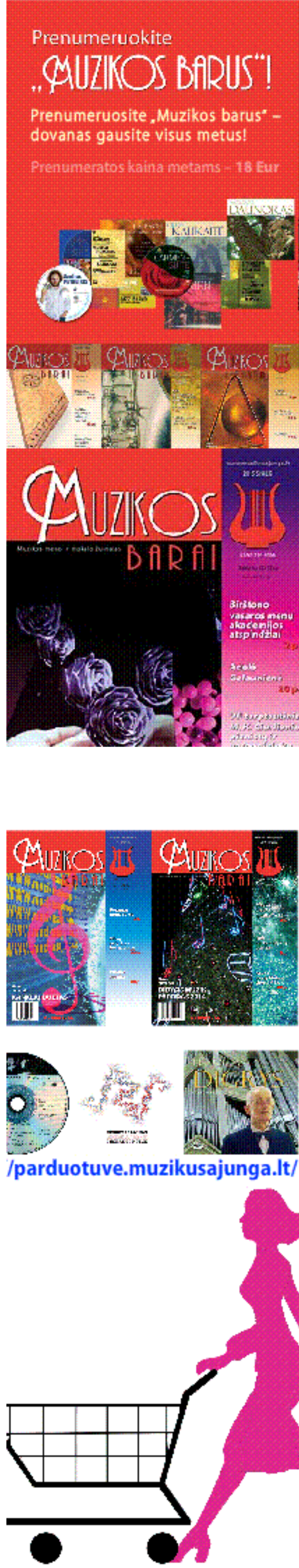
Palikite komentarą

Jūsų vardas

Jūsų komentaras

Įveskite kodą

Komentuoti

Bernardinai.lt
Interneto dienraštis

Lietuvos muzikų sąjungos
veiklos partneriai

BIRŠTONO SAVIVALDYBĖ

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS
Muzikos akademija

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

cantas
mados namai

LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

Svetainė sukurta įgyvendinant Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos NVO fondo
remiamą paprojektį “Lietuvos muzikų sąjunga informacinio debesies ateities perspektyvoje“

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

SPRENDIMAS:
CITRUS

Visos teisės saugomos © Lietuvos Muzikų Sąjunga 2017
Gedimino pr. 32-2, LT-01104 Vilnius